

SXEDIO.FQ2

6.3.1950: Η ΕΘΝΑΡΧΙΑ ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΟΠΩΣ ΕΠΙΚΕΦΑΛΗΣ ΤΗΣ ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ ΤΕΘΕΙ Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΣ

Ανεπηρέαστη από τις κατηγορίες της Αριστεράς ότι δεν ήθελε κοινό αγώνα όλων των Κυπρίων ή συνηθισμένα από τέτοιες κατηγορίες από το παρελθόν, η Εθναρχία προχώρησε στον προγραμματισμό της πρεσβείας και την εξεύρεση των απαραίτητων πόρων για κάλυψη των δαπανών της αποστολής.

Στις 6 Μαρτίου 1950 συνεδρίασε η Ιερά Σύνοδος η οποία όπως ανακοινώθηκε "ανεσκόπησε τα γεγονότα για την διενέργειαν του Δημοψηφίσματος "(ενωτικού δημοψηφίσματος της 15ης Ιανουαρίου 1950) και αποφάσισε όπως την Πρεσβεία αποτελέσουν ο Μητροπολίτης Κερύνειας Κυπριανός, ως Πρόεδρος και οι Λαϊκοί μέλη του Εθνικού Συμβουλίου Ν. Κλ. Λανίτης και Σάββας Λοϊζίδης σαν μέλη και ο Γεώργιος Ρωσσίδης, δικηγόρος ως Γραμματέας της Πρεσβείας.

Η Ιερά Σύνοδος προκήρυξε επίσης έρανος προς κάλυψη των εξόδων της πρεσβείας.

Σύμφωνα με την απόφαση η Πρεσβεία θα πήγαινε στην Αθήνα, το Λονδίνο και τη Νέα Υόρκη τελικά, όπου θα έπαιρνε μαζί της τα τρία έγγραφα του δημοψηφίσματος και θα τα παρέδιδε αντίστοιχα στις κυβερνήσεις της Ελλάδας και της Αγγλίας και το Γραμματέα του ΟΗΕ.

Άλλο αντίγραφο θα έμενε στα αρχεία της Αρχιεπισκοπής και εκτίθεται σήμερα στο Μουσείο Αγώνος.

Από τη στιγμή αυτή η Αριστερά, χωρίς να εγκαταλείπει την απαίτηση της για ενιαία Πρεσβεία, προχώρουσε στη συγκρότηση της δικής της και προγραμμάτισε μάλιστα συγκεντρώσεις και συλλαλητήρια με την ευκαιρία της 25ης Μαρτίου για έγκριση της Πρεσβείας που θα έστελλε εκείνη στο εξωτερικό με αποστολή να καλύψει ανατολικές κυρίως χώρες αφού ήταν πολύ δύσκολο να εξασφαλίσει άδεια

εισόδου σε δυτικές χώρες.

Ο αρχηγός της Πρεσβείας της Εθναρχίας Μητροπολίτης Κυπριανός απαντώντας στις κατηγορίες της Αριστεράς και το παράπονο της ότι δεν περιελήφθη στην Πρεσβεία με ομιλία του στον Ιερό ναό Αγίου Γεωργίου Μόρφου στις **12** Μαρτίου:

" Τα άτομα, οι λαοί, τα Έθνη, πρέπει να είναι έτοιμα να άρουν τον σταυρόν του μαρτυρίου των δια να κατισχύσουν. Η μαρτυρική μας Κύπρος, η οποία από αιώνων τώρα φέρει τον σταυρόν του μαρτυρίου της και αναμένει την πολυπόθητον ημέραν κατά την οποίαν θα ανταμειφθή δια τας θυσίας της και αποκτήση την ελευθερίαν της. Μέχρι όμως εκείνη την ημέρα έχομεν να παλαίσωμε εναντίον του Βρετανικού ιμπεριασμού και εναντίον του Κομμουνισμού. Πρέπει να καταλάβουν οι κομμουνισταί ότι εφ' όσον κάμνουν διασπαστικές ενεργείας, εφ' οσον δεν αναγνωρίζουν την Εθναρχίαν και ζητούν να στείλουν ιδιικήν των πρεσβείαν, πλήττουν τον ενωτικόν μας αγώνα εκ των νώτων".

Στις **16** Μαρτίου ο Γενικός Γραμματέας του ΑΚΕΛ Εζεκίας Παπαϊωάννου εκφράζοντας τις θέσεις της Αριστεράς, επιτέθηκε και πάλι πολύ έντονα εναντίον της Εθναρχίας που την άφηνε έξω, και επέμενε στην αποστολή πρεσβείας της παράταξης του.

Εξηγώντας τους στόχους που θα είχε αυτή είπε:

"Τι θα κάμει αυτή η Πρεσβεία; Θα κάμει ότι δεν θα κάμει και δεν μπορεί να κάμει λόγω της σύνθεσης και του προσανατολισμού της, η διεξικοκομματική πρεσβεία. Η Λαϊκή Πρεσβεία δε θα περιοριστεί ούτε στο δυτικό ούτε στο ανατολικό μπλοκ, θα πάει παντού, θα πάει όπου υπάρχει έστω κι η μηδαμινή ελπίδα να δοθεί υποστήριξη στην υπόθεση μας, δεν θα κάμει καμιά διάκριση. Κι' αν αυτό το Στέϊτ Ντηπάρτμεντ ακόμα ενδιαφερθεί πραγματικά για την υπόθεση μας, η Λαϊκή Πρεσβεία θα το δεχτεί με ευχαρίστησε μα θα τονίσει πως το ζήτημα μας δεν μπορεί να συζητείται με όρους για πολεμικές βάσεις και τα ρέστα, θ'αποταθεί προς τον ελληνικό λαό και θα ζητήσει αυτό να εξασκήσει τη μεγαλύτερη δυνατή πίεση απάνω στην

κυβέρνηση για να θέσει αποφασιστικά το ζήτημα μας στον ΟΗΕ.

Θα επισκεφθεί στις περισσότερες χώρες της Ευρώπης και θα επιδιώξει επαφή με τις κυβερνήσεις τους για να τις κατατοπίσει πάνω στο κυπριακό ζήτημα και να ζητήσει την ανακίνηση του στον ΟΗΕ, θα διαφωτίσει την κοινή γνώμη αυτών των χωρών με δημοσιογραφικές συνδιασκέψεις και ειδικά φυλλάδια που θα αναλύσουν το ζήτημα μας, στον τομέα της διαφώτισης έχει να επιτελεστεί ένα τεράστιο έργο, αυτό το έργο θα πρέπει να συντελεστεί μέσα στους μήνες που θα μας χωρίζουν από τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ.

Η μάχη της διαφώτισης τόσο της κοινής όσο και της επίσημης γνώμης πρέπει να κερδιστεί μέσα στο πιο σύντομο χρονικό διάστημα. Θα συναντηθούν πολλά εμπόδια, όλα στις καπιταλιστικές χώρες, εκεί που ο τύπος είναι στα χέρια των τραστ και των μονοπωλίων, αυτός ο τύπος δε δίνει εύκολα δημοσιότητα σε μια αντιϊμπεριαλιστική υπόθεση όπως τη δική μας, σ' αυτές τις χώρες είναι κυρίως μέσον του εργατικού τύπου και οργανώσεων που θα γίνει η διαφώτιση.

Στις χώρες της λαϊκής δημοκρατίας και του σοσιαλισμού θα βρούμε προθυμία και διάθεση να μάθουν, να κατατοπιστούν, γιατί οι λαοί αυτών των χωρών, όντας ελεύθεροι, είναι σε καλλίτερη θέση να εκτιμήσουν την απελευθερωτική προσπάθεια ενός λαού. Μα κι εκεί ακόμη χρειάζεται εντατική διαφώτιση. Μέσα σε τόσα άλλα σοβαρά διεθνή ζητήματα είναι φυσικό να μην είναι κατατοπισμένοι για το κυπριακό.

Παντού η Πρεσβεία μας θα θέσει σταράτα το κυπριακό απορρίπτοντας οποιαδήποτε συζήτηση για παραχώρηση βάσεων στον τόπο μας. Παντού θα επικαλεστεί τις αρχές για την αυτοδιάθεση των λαών και θα απαιτήσει σεβασμό προς αυτές τις αρχές, στόχος της θάναι η αποφασιστική ανακίνηση του κυπριακού στη προσεχή γενική συνέλευση του ΟΗΕ. Κι' ενώ η πρεσβεία μας θα δουλεύει στο εξωτερικό εδώ στην Κύπρο η πάλη για την Ένωση θα πρέπει να

οργανωθεί και ν' αναπτυχθεί σε βαθμό που να κρατεί πάντα ζωντανό το ζήτημα μας μπροστά στη διεθνή γνώμη. Το ξεκίνημα αυτής της ενιατικής εθνοαπελευθερωτικής πάλης θα γίνει με την ευκαιρία της 25ης Μαρτίου. Ένα το έργο και το πρόγραμμα που έχει να επιτελέσει η Λαϊκή Πρεσβεία. Ένα πραγματικά εθνικό πρόγραμμα.

Με βάση αυτό το πρόγραμμα είμαστε έτοιμοι και τώρα και μέχρι της ημέρας που θ' αναχωρήσει η πρεσβεία μας να συμπράξουμε για τον καταρτισμό μιας μονάδας πρεσβείας, αντιπροσωπευτικής όλων των κομμάτων και οργανώσεων του τόπου. Με βάση αυτό το πρόγραμμα καλούμε το λαό σε ενιαία αδιάκοπη πάλη μέχρι που να πραγματοποιηθεί η Ένωση. Η 25η Μαρτίου, επέτειος της ελληνικής επανάστασης, ας χρησιμεύσει σαν ημέρα ενότητας και πάλης για τη λευτεριά.

Υστερα από δυο μέρες, συνήλθε το Παγκύπριο Συμβούλιο του ΕΑΣ και όρισε μέλη της Πρεσβείας που θα έστελλε η Αριστερά. Ήσαν οι Αδάμος Αδάμαντος δήμαρχος Αμμοχώστου, Αννίβας Φράνσις αντιδήμαρχος Λάρνακας, Ε. Παπαϊωάννου, Γενικός Γραμματέας του ΑΚΕΛ και Εύδωρας Ιωαννίδης, εκπρόσωπος της Κυπριακής Εθνικής Επιτροπής Λονδίνου της Αριστεράς.

Ανακοινώνοντας την απόφαση του ο ΕΑΣ δικαιολόγησε την αποστολή της Πρεσβείας και ανέφερε ότι αυτή θα ζητούσε από την Ελληνική Κυβέρνηση να θέσει πρώτη το Κυπριακό στον ΟΗΕ, θα επισκεπτόταν διάφορες χώρες της Ευρώπης, θα πήγαινε στη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ και θα αγωνιζόταν για να μη χορηγηθούν βάσεις σε ξένους στην Κύπρο:

"Ο Εθνικός Απελευθερωτικός Συνασπισμός δείχνοντας συνέπεια προς τη γραμμή του αδιάλλακτου μαχητικού αγώνα για την Ένωση επανειλημμένα αποτάθηκε στην Εθναρχία με προτάσεις για κοινό πρόγραμμα ενωτικού αγώνα και μικρή Εθνική Πρεσβεία, αντιπροσωπευτική όλων των κομμάτων και οργανώσεων του τόπου. Η Εθναρχία όχι μόνο δε θεώρησε σκόπιμο ν' απαντήσει σ' αυτές μας τις προτάσεις, αλλά

προχώρησε κιόλας στον καταρτισμό Πρεσβείας αντιπροσωπευτικής μονάχα της δεξιάς παράταξης. Οπως δηλώθηκε, η Πρεσβεία που κατάρτισε η Εθναρχία θά αποταθεί μονάχα στις χώρες του δυτικού συναπισμού. Περιπλέον η πλειοψηφία των μελών τής της πρεσβείας σε σχετική αρθρογραφία τους υποστηρίζουν την παραχώρηση βάσεων στον τόπο μας, στους εγγλέζους ιμπεριαλιστές σαν αντάλλαγμα της ένωσης. Η πρεσβεία που κατάρτισε η Εθναρχία δεν ξεκαθάρισε ακόμη κατά πόσο θα προσφύγει στον ΟΗΕ. Είναι μια μονόπλευρη πρεσβεία που αποτελείται μονάχα προς τις χώρες που βρίσκονται κάτω από τον έλεγχο και την επιρροή του αγγλο-αμερικανικού ιμπεριαλισμού και δεν εξασφαλίζει τη σταράτη τοποθέτηση του κυπριακού στην ΟΗΕ.

Ο Εθνικός Απελευθερωτικός Συνασπισμός εκφραστής των ενωτικών πόθων του λαού μας και οργανωτής των λαϊκών δυνάμεων στην πάλη για την πραγματοποίηση αυτών των πόθων, φρονεί πως η γραμμή και τακτική της Εθναρχίας και γενικώς της ηγεσίας της δεξιάς, είναι καταστροφική για την υπόθεση μας. Η υπόθεση της λευτεριάς του λαού μας, όχι μόνο δεν προωθείται με το παζάρεμα της προσφοράς πολεμικών βάσεων, στον ιμπεριαλισμό, αλλά έχει και σαν αποτέλεσμα τη δαιώνιση της σκλαβιάς μας, είναι ολέθριο πολιτικό λάθος ο μονόπλευρος προσανατολισμός που πάει να κάνει η Πρεσβεία της δεξιάς, και μάλιστα προς εκείνες τις δυνάμεις πούναι συνυπεύθυνες για την καταπάτηση των αρχών περί αυτοδιάθεσης των λαών. Η υπόθεση μας είναι τέτοια που πρέπει να τεθεί ξεκάθαρα μπροστά σ' όλες ανεξαίρετα τις κυβερνήσεις, μέλη του ΟΗΕ μπροστά. Κάθε υποστήριξη προς τον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα του κυπριακού λαού, υποθενδήποτε κι αν προέρχεται, είναι ευπρόσδεκτη και πρέπει να επιδιωχθεί.

Μπροστά στον κίνδυνο να προκληθεί ανεπανόρθωτη ζημιά στη ενωτική υπόθεση του λαού μας, ο Εθνικός Απελευθερωτικός Συνασπισμός αποφασίζει την αποστολή Λαϊκής Εθνικής Πρεσβείας

στο εξωτερικό μ' εντολή να αποταθεί παντού, τόσο στις δυτικές όσο και στις ανατολικές χώρες. Η Λαϊκή Εθνική Πρεσβεία θα εργαστεί με βάση τ' ακόλουθο πρόγραμμα:

1. Θα επισκεφθεί την Αθήνα και θ' απαιτήσει από τη νέα Κυβέρνηση να θέσει πρώτη το κυπριακό στον ΟΗΕ σαν ελληνική εθνική διεκδίκηση.

2. Θ' αποταθεί προς τον ελληνικό λαό και θα ζητήσει την ηθική του ενίσχυση.

3. Θα επισκεφθεί τις πλείστες χώρες της Ευρώπης που θα επιδιώξει επαφή με τις διάφορες κυβερνήσεις, τις οποίες θα κατατοπίσει πάνω στο ζήτημα μας και θα ζητήσει την υποστήριξη τους στον ΟΗΕ.

4. Θα κάμει εντατική διαφώτιση της κοινής γνώμης σ' αυτές τις χώρες πάνω στο δίκαιο της υπόθεσης μας.

5. Θα πάει στην προσεχή Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ και θα επιδιώξει την ανακοίνωση του Κυπριακού από μια οποιαδήποτε χώρα, αν η ελληνική Κυβέρνηση αρνείται να το ανακοινήσει.

6. Η σταράτη γραμμή της Λαϊκής Πρεσβείας θάναί η άνευ όρων Ένωση της Κύπρου με την Ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα. Σε καμιά περίπτωση δε θ' ανεχθεί συζήτηση για παραχώρηση πολεμικών βάσεων στον τόπο μας, σ' οποιαδήποτε ξένη χώρα.

Αυτό είναι το πατριωτικό αγωνιστικό πρόγραμμα βάσει του οποίου εντέλλεται η Λαϊκή Εθνική Πρεσβεία να δράσει.

Η Λαϊκή Εθνική Πρεσβεία θ' αποτελείται από τους συναγωνιστές ΑΔΑΜΟ ΔΑΜΑΝΤΟ, Δήμαρχο Αμμοχώστου, ΑΝΝΙΒΑ ΦΡΑΝΣΙΣ Αντιδήμαρχο Λάρνακας, Ε. ΠΑΠΑΙΩΑΝΝΟΥ, Γ.Γ. του ΑΚΕΛ και Ε.ΙΩΑΝΝΙΔΗ, εκπρόσωπο της Κυπριακής Εθνικής Επιτροπής Λονδίνου.

Ο Εθνικός Απελευθερωτικός Συνασπισμός προκηρύσσει εθνικό έρανο, που θα χρησιμοποιηθεί για την προώθηση της ενωτικής μας υπόθεσης. Καταρτίζοντας τη Λαϊκή Εθνική Πρεσβείας θεωρούμε επιβεβλημένο καθήκον μας ν' αποταθούμε και πάλι

προς την Εθναρχία με την πρόταση όπως έστω και τώρα αναθεωρήσει την απόφαση της για αποστολή μονόπλευρης πρεσβείας.

Ενδιαφερόμενοι για την ενιαία τοποθέτηση του ζητήματος μας στη διεθνή κοινή γνώμη και στους επίσημους διεθνείς οργανισμούς κάνουμε στην Εθναρχία τις ακόλουθες σαφείς προτάσεις.

1. Η ίδια σύσκεψη να καταρτίσει κοινό πρόγραμμα που να περιλαμβάνει:

(α). Την αποστολή κοινού ενωτικού υπομνήματος υπογραμμένου από όλα τα κόμματα και τις οργανώσεις προς όλες τις κυβερνήσεις, στο οποίο ν' αναφέρονται και τ' αποτελέσματα του δημοψηφίσματος και να διατυπώνεται η αξίωση του κυπριακού λαού για άνευ όρων παραχώρηση της Κύπρου στην Ελλάδα.

(β) Την αποστολή μιας μονάχα Πρεσβείας κοινής έγκρισης και εμπιστοσύνης, που θα αποταθεί παντού και θα επιδιώξει την τοποθέτηση του κυπριακού στην προσεχή Γενική Συνελευση του ΟΗΕ.

(γ). Τη σύμπληξη Εθνικού Μετώπου δράσης προς υποστήριξη της Πρεσβείας και παραπέρα προώθηση του εθνικοαπελευθερωτικού μας αγώνα.

(δ). Την προκήρυξη κοινού παλλαϊκού εθνικού εράνου.

3. Με βάση τις πιο πάνω προϋποθέσεις και επιθυμώντας να εξασφαλισθεί ενιαίος εθνικοαπελευθερωτικός αγώνας στον τόπο και στο εξωτερικό με την Πρεσβεία δηλώνουμε απερίφραστα πως δε θα διστάσουμε ν' αποσύρουμε τη λογικώτατη απαίτηση μας για συμμετοχή παραταξιακών εκπροσώπων μας σε μια τέτια Πρεσβεία.

Καλούμε την Εθναρχία και γενικά τη δεξιά να εκτιμήσει σωστά αυτή μας τη χειρονομία. Να δει και να εκτιμήσει τη ζημιά που θα προκληθεί στην υπόθεση μας αν δεν υιοθετηθούν οι πιο πάνω προτάσεις.

Ο Εθνικός Απελευθερωτικός Συνασπισμός καλεί κάθε μέλος της Λαϊκής Παράταξης κάθε τίμιο πατριώτη, να εργαστεί έτσι που να γίνει ζωή και πράξη το μοναδικό σωστό πρόγραμμα, που

εισηγούμεστε".